אילימא תחתיו דזב °מאיש אשר יגע במשכבו נפקא אלא הנוגע בכל אשר יהיה הזב תחתיו ומאי ניהו עליון של זב (והנשא נמי יטמא ומאי ניהו נישא מ"ט והנשא כתיב) *נתקו הכתוב מטומאה חמורה והביאו לידי טומאה קלה לומר לך שאינו מטמא אלא אוכלין ומשקין אימר נתקו הכתוב מטומאה חמורה דלא מטמא אדם לטמא בגדים אבל אדם או בגדים ליטמא אמר קרא יטמא טומאה קלה משמע ותחתונו של בועל נדה מנלן דתניא °ותהי נדתה עליו יכול יעלה לרגלה ת"ל *יטמא ז' ימים ומה ת"ל ותהי נדתה עליו שיכול לא יטמא אדם וכלי חרס ת"ל ותהי נדתה עליו מה היא ²מטמאה אדם וכלי חרס ³אף הוא מטמא אדם וכלי חרס אי מה היא ⁴עושה משכב ומושב לטמא אדם לטמא בגדים אף הוא עושה משכב ומושב לטמא אדם לטמא בגדים ת"ל וכל המשכב אשר ישכב עליו יטמא שאין ת"ל וכל המשכב אשר ישכב עליו יטמא ומה ת"ל וכל המשכב אשר וגו' ⁵נתקו הכתוב מטומאה חמורה והביאו לידי טומאה קלה לומר לך שאינו מטמא אלא אוכלין ומשקין *פריך רב אחאי אימא נתקו הכתוב מטומאה חמורה והביאו לטומאה קלה דלא ליטמא אדם לטמויי בגדים אבל אדם ובגדים ליטמא אמר רב אסי יטמא טומאה קלה משמע אימא ותהי נדתה עליו כלל וכל המשכב פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט משכב ומושב אין מידי אחרינא לא אמר אביי יטמא ז' ימים מפסיק הענין הוי כלל ופרט המרוחקין זה מזה *וכל כלל ופרט המרוחקין זה מזה אין דנין אותו בכלל ופרט רבא אמר לעולם דנין וכל ריבויא הוא מתקיף לה רבי יעקב אימא כהיא מה היא לא חלקת בה בין מגעה למשכבה לטמא אדם ולטמא בגדים לחומרא אף הוא לא תחלוק בו בין מגעו למשכבו לטמא אדם ולטמא בגדים לקולא *אמר רבא עליו להטעינו משמע: מפני שהן בועלי נדות וכו': אטו כולהו בועלי נדות נינהו א"ר יצחק מגדלאה בנשואות *) שנו: והן יושבות על כל דם וכו': תניא אר"מ אם הן יושבות על כל דם ודם תקנה גדולה היא להן אלא שרואות דם אדום ומשלימות אותו לדם ירוק דבר אחר *יום שפוסקת בו סופרתו למנין שבעה מתקיף לה רמי בר חמא ותספרינו ואנן נמי ניספריה דקיימא לן *מקצת היום ככולו אמר רבא אם כן שכבת זרע דסתר בזיבה היכי משכחת לה והא מקצת היום ככולו אי דחזאי בפלגא דיומא ה"נ הבא במאי עסקינן (א) דחזאי סמוך לשקיעת החמה וליקום ולימא ליה לקרא כי כתיבא סמוך לשקיעת החמה כתיבא אין על כרחך *שבקיה לקרא דאיהו דחיק ומוקי אנפשיה בעי רמי בר חמא *פולטת שכבת זרע מהו שתסתור בזיבה ¹רואה היתה וסותרת

*) [נ"א: בנישואין]

או

אילימא תחתיו דזב. דהוא מדרס הזב: ומאי ניהו נישא. בגד המונח על הזב מאי טעמא. והנושא והנישא כתיב לא ידענא מאי היא וגרסה בעיני שהוא פי' משובש: נתקו הכתוב מטומאה חמורה. מדכתיב* וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא והנושא אותם יכבס בגדיו ומדלא ערבינהו וכתוב וכל תורה אחד הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו והנושא אותם יכבס בגדיו ואפסקינהו ביטמא מכלל דהאי יטמא לאו באדם ובגדים קמיירי אלא באוכלין ומשקין והנושא אותם מדרס במורת כהנים* לנושא משכבו ומושבו של זב: אימא. להכי אפסקינהו קרא דלא יטמא אדם לטמא בגדים שעליו להכי כתב יטמא דאדם לחודיה טמא או אם נגעו בגדים יהו בגדים טמאים ולא הוא: יעלה לרגלה. יעלה לסופה. כגון בא עליה בששי שלה יטמא בליל המתרת כמותה: ז' ימים. ואפילו בא עליה בשביעי: מה היא מטמאה אדם. לטמא בגדים שעליו דאתי בקל וחומר ממשכבה אף הוא מטמא אדם לטמא בגדים שעליו: וכלי חרס. בהיסט. ואע"ג דאין כלי חרס מקבל טומאה אלא מאוירו בהיסט זב חבה מיטמא כדכתיב (ויקרא טו) (כל כלי)* חרש אשר יגע בו הזב ואמרי' במכילתין* איזהו מגעו שהוא ככולו הוי אומר זה היסטו: שאין ת"ל וכל המשכב אשר ישכב עליו יטמא. שהרי כבר נאמר ותהי נדתה עליו ובנדה כתיב [שם] וכל הנוגע במשכבה יכבס בגדיו: מטומאה חמורה. שלא יהיה משכבו חמור כמשכבה לטמא אדם ובגדים שעליו: אבל אדם ובגדים. או אדם אם נגע* בו או בגדים אם נגעו בהם: מידי אחרינא לא. כגון אדם וכלי חרס: וכל המשכב ריבויא הוא ולאו פרטא: אימא כהיא. נועלה כמותה דהא אקשינהו קרא: לחומרא. שמיהן מטמאין אדם לטמא בגדים: אף הוא לא תחלוק בין מגעו למשכבו. ולקולא שמיהם לא יטמאו דהא במשכבו פשיטא לן שנתקו הכתוב הלכך במגעו נמי שאם נגע באדם לא יטמאנו לטמא בגדים דהא כתיב [שם] ותהי נדתה עליו דהוקשו הוא והיא בהאי קרא: עליו. להטעינו משמע ולא להקל: אטו כולהו בועלי נדות נינהו. והא איכא פנויים: אם הן יושבות על כל דם ודם. שהן רואות בין טמא בין טהור יושבות עליו ז' ימי נדתה שהמתיל* מניעה משנשתנה מראה דם ומונה ז' ימים: תקנה גדולה היא להם. אבל אינן עושות כן אינן מונות אלא מראייה ראשונה כשאר נשים חוץ מקלקולה שרואה דם אדום ומשלימתו לדם ירוק כגון ראתה ירוק תחלה סבורה היא שהיא טמאה ומונה ממנו ז' ימים ובסרוגה בחמישי שלה דם אדום אינה משמרת אלא שני ימים להשלים ז' לראייתה הראשונה והיא צריכה למנות מראייה שניה: יום שפוסקת בו. כשהיא רואה ג' רצופים לאחר ז' ימי הנדה והיא זבה ופוסקת באמצע היום סופרת אותו קצת היום שעד הערב למנין שבעה נקיים ואנן ז' נקיים שלמים בעינן לזבה: א"כ. דלענין נקיים מקצת היום ככולו זב שפסק והתחיל לספור ולאה קרי וקיי"ל דסותר אותו היום ומו לא כהמפלת בשמעתא קמייתא (לעיל דף כב.) ולאי מקצת היום ככולו מאי סותר הא איכא קצת היום לנא: אי דחזאי בפלגא דיומא כו'. קושיא היא. ומשני ולימא ליה לקרא כו' בתמיה: וקא מהדר לאוקמי אתקפתיה אין על כרחיך שבקיה לקרא כו'. דכיון דקיי"ל בכל דוכתי מקצת היום ככולו איהו דחיק ומוקים אנפשיה בסמוך לשקיעת החמה: פולטת. כגון ששמשה בזוב ופסקה והתחילה למנות ופלטה מהו שתסתור מנייהו הא דקיי"ל [שבת פו.] דפולטת טמאה משום רואה היא וסתרה:

*) [נ"א: בנישואין]

והנשא כתיב · חסר וי"ו · תימה דבמסורת הוא מלא מיהו מצינו שבמסורת הוא חולק על הש"ס במסכת שבת (דף נה:) גבי בני עלי מעבירים כתיב ובמקראות שלנו כתיב מעבירים מלא:

מה היא מטמאה אדם וכלי חרס · משום דבהיסטו (כ"נ ס:) גבי טמא נבלה ומדרס *אע"ג דמטמא אדם בגדים שעליו אינו מטמא אדם וכלי חרס לכך נקטינהו הכא:

כלל ופרט המרוחקין זה מזה · מפורש בפ' המוכר (ב"ק סב.):

תניא א"ר מאיר וכו' · לרבי יוחנן דאמר בפ' כל היד (לעיל יט:) ירד ר"מ לשיטת עקביא בן מהללאל וטימא דם ירוק יפרש דם ירוק דהכא לאו ירוק ממש כי ההיא דלעיל אלא דיהה ממנו וכן לעקביא מטמא שתים דם ירוק דיהה מדם ירוק שהוא טמא ולעיל פי' בע"א:

סופרתו למנין ז' · ול"ת *) ודאמר בכולה טלין* [וכמש' מיל] (דף סז:) מקצת היום ככולו ותכה גדולה אמר התם דמשכחת אליביה בחולה בין השמשות ופי' בכותים סובר דהכי פריך לקמן (דף סז.) לרב דאמר יום שפוסקת בו עולה למנין שבעה ורב כשיטתו אמרה לשמעתיה וי"ל דר' יוסי לית ליה מקצת היום ככולו אלא בסוף ספירה כמו שומרת יום אבל בתחלה כמו שאומרים כותים מודה דלא אמרינן ומה שקשה מפ"ק דר"ה (דף י.) מפרש בסוף *מכילתין בע"ה*:

דאיהו דחיק ומוקי אנפשיה · און האמת כן מופריך בפ' בתרא (לקמן דף סח.) ורב כשיטתו אמרה לשמעתיה:

רואה היא וסתרה · אור"י דמשכחת בשמשה בהיתר שתסתור ע"י פליטה אחר ראיית ג' ימים רצופין דקי"ל כרבנן בפ' ר' עקיבא (שבת פו:) דבעינן שש עונות שלמות ול"נ אחר ראייה אחת ואחר תיקון רבי זירא* דסופרת שבעה נקיים על טיפת דם כחרדל דמשתמא צריך נמי נקיים מזרע דבעינן דאורייתא תיקן ומכאן אשה שמשמשה ורואה מיד אין לה להתחיל לספור נקיים עד אחר יום ד' דבעינן ו' עונות שלמות וכן פסק ר"ת ואפילו רבא דפליג הכא אדרמי בר חמא כרחה דחזר בו מדלא השיט

לו

תוספי הרא"ש

מאי תחתיו אילימא תחתיו דזב מאיש אשר יגע במשכבו נפקא אלא כל הנוגע בכל אשר יהיה הזב תחתיו טמא נתקו הכתוב מטומאה חמורה וכו' ופי' פרכתיב בכל אשר יהיה תחתיו יטמא והנושא אותם יכבס בגדיו ולא ערבינהו וניכתוב וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו והנושא אותם יכבס בגדיו ואפסקינהו ביטמא מכלל דהאי יטמא לאו באדם ובגדים קאי אלא באוכלין ומשקין ובספרים כתוב מאי ניהו נישא מ"ט והנישא והנישא כתיב וכתב רש"י לא ידענא מאי היא ונראה בעיני שהוא פי' משובש ובתשובות כתב רה"ג דכתיב וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב והנשא נמי יטמא ומאי ניהו נישא מ"ט והנישא כתיב נתקו הכתוב כו' וה"פ והנוגע בכל אשר יהיה תחתיו הזב בא הכתוב ולימד על המרכב שיטמא במגע דהאי קרא בתר מרכב כתיב וחלק משאר מגעשי שמגעו מטמא אדם ולא בגדים ושאר מטמא אדם לטמא בגדים כדמסיים ביה קרא והנושא אותם יכבס בגדיו וקאי אכל האמור

טו א מיי' פ"ו מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה ג' :

ג"י מסכ"ם אע"ג דמטמא בגדים שעליו ושאר בגדים אינו מטמא אדם וכלי חרש כו' כצ"ל

טז ב מיי' שם פ"א הלכה א :

יז ג מיי' שם פ"ג הל"ט:

יח ד מיי' שם פ"ח הל"ט:

יט ה מיי' שם פ"א הלכה כ :

כ ו טוש"ע י"ד סי' קצו סעיף א :

[פסחים דף פא: ושם]

כא ז מיי' פ"ו מהלכות איסורי ביאה הלכה יח [טוש"ע שם סעיף יא]:

[דף פה: נדרים כחו.] [ועיין תוס' פסחים פא. ד"ה אי נמי]

[ויקרא טו]

[מטרע דוכים פרק ד]

מוסף רש"י

רואה היתה וסותרת. משום ראייה שמייה קרא, או משום טינוף בשכבת זרע, דעד השתא הויא נקיים בים ספורים ולא הויא קמאלה אלא ביום שמשים ומגורם הכתות וכי פלטה עתה לגרשי ומטמיא (לקמן מב.).

[ג"ש וכלי]

[לקמן מג.]

כתובות סה. יבמות כד. עי' קדושין ע. (כתובות מ) [שבועות מלב] זבחים קנ: חולין סח:]

[פסחים ה: ב"ק סה. מנחות סה]

הגהות הב"ח

(א) גמ' במאי פסקינן דחזאי · נ"ב עיין לעיל דף סו :

[בכ"י איתא אמר קרא עליו]

[תוספתא פ"ה לקמן סט.]

[פסחים ד. וש"נ]

[פסחים נב: קדושין סח]

[לקמן מב.]

הגהות מהרש"ב רנשבורג

א] תד"ה ספרתו למנין ז' ול"ת אם לאמר ר' יוסי כצ"ל :

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones